

Valsts kanceleja

NACIONĀLĀ TRĪSPUSĒJĀS SADARBĪBAS PADOME

Brīvības bulvāris 36, Rīga, LV-1520, tālr. 67082949, e-pasts ntsp@mk.gov.lv, www.mk.gov.lv

5.2.2/2

Nacionālās trīspusējās sadarbības padomes sēde

Protokols Nr. 2

2025. gada 12. jūnijā

Rīgā, Brīvības bulvārī 36, Ministru kabineta Zaļajā zālē un attālināti Webex platformā

Sēdi vada:

Biedrības "Latvijas Darba devēju konfederācija" prezidents

A. Bite

Sēdē piedalās:

no Ministru kabineta puses:

1.	Ministru prezidente	E. Siliņa
	Labklājības ministrs	R. Uzulnieks
2.	Tieslietu ministre	I. Lībiņa-Egnere
3.	Izglītības un zinātnes ministre	D. Melbārde
4.	Ekonomikas ministrs	V. Valainis
5.	Veselības ministrijas parlamentārā sekretāre	D. Kļaviņa
6.	Satiksmes ministrijas parlamentārais sekretārs	Ģ. Dubkēvičs

no darba devēju puses:

1.	Biedrības "Latvijas Darba devēju konfederācija" padomes loceklis	U. Biķis
2.	Biedrības "Latvijas Darba devēju konfederācija" padomes loceklis	U. Cērps
3.	Biedrības "Latvijas Darba devēju konfederācija" padomes loceklis	A. Zeps
4.	Biedrības "Latvijas Darba devēju konfederācija" padomes loceklis	N. Bergs
5.	Biedrības "Latvijas Darba devēju konfederācija" padomes loceklis	G. Kokorēvičs
6.	Biedrības "Latvijas Darba devēju konfederācija" padomes loceklis	A. Zeltniņš
7.	Biedrības "Latvijas Darba devēju konfederācija" ģenerāldirektors	K. Gorkšs
8.	Biedrības "Latvijas Darba devēju konfederācija" Politikas plānošanas nodaļas vadītājs	R. Blese

no arodbiedrību puses:

1.	Arodbiedrību apvienības "Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība" priekšsēdētājs	E. Baldzēns
2.	Arodbiedrību apvienības "Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība" priekšsēdētāja vietniece	A. Grīnfelde
3.	Arodbiedrību apvienības "Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība" pārstāve	I. Vanaga
4.	Arodbiedrību apvienības "Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība" pārstāvis	M. Svirskis
5.	Arodbiedrību apvienības "Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība" pārstāve	R. Pfeifere
6.	Arodbiedrību apvienības "Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība" pārstāvis	V. Keris
7.	Arodbiedrību apvienības "Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība" pārstāve	L. Romele
8.	Arodbiedrību apvienības "Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība" pārstāvis	A. Augustāns
9.	Arodbiedrību apvienības "Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība" pārstāvis	J. Mucenieks

Pārējie dalībnieki:

M. Pūķis, A. Ūdre, E. Pukinsks, K. Ploka, I. Skodere, B. Bāne, A. Neilande, J. Hermanis, J. Lielpēteris, R. Kronbergs, I. Alliks, L. Mengēlsone, L. Bāriņa, N. Preisa, J. Paiders, J. Salmiņš, R. Bremšmits, D. Melnalksnis, J. Bekmanis, K. Kravinskis, V. Vesperis, D. Vilsone, M. Papsujevičs, D. Brante, E. Rītiņa, , L. Voronenko, S. Zandere

Protokolē:

Z. Legzdiņa-Joja, Valsts kancelejas Valsts pārvaldes politikas departamenta konsultante sabiedrības līdzdalības jautājumos

Sēdi sāk plkst. 10.00

Sēdes darba kārtība:

Nr.p k.	Darba kārtības jautājums	Ziņotāji
1.	Par cilvēkkapitāla attīstību un pieejamību	V. Valainis J. Salmiņš
2.	Par pasākumiem valsts konkurētspējas veicināšanai	V. Valainis J. Salmiņš

1. jautājums

Par cilvēkkapitāla attīstību un pieejamību

*Ziņo: V. Valainis, J. Salmiņš, A. Bite, E. Baldzēns,
Izsakās: E. Siliņa, R. Uzulnieks, D. Melbārde, I. Vanaga, I. Lībiņa-Egnere, N. Bergs,
A. Zeltiņš, L. Mengēlsone, M. Pūķis, V. Keris*

V. Valainis un J. Salmiņš iepazīstina ar Ekonomikas ministrijas sagatavoto prezentāciju.

A. Bite iepazīstina ar Latvijas Darba devēju konfederācijas prezentāciju.

E. Baldzēns iepazīstina ar Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības nostāju.

R. Uzulnieks uzsver, ka ir panākta vienošanās par funkciju nedublēšanos pieaugušo izglītībā.

Ļoti laba situācija šajā gadā bija ar jauniešu nodarbinātību, kur bija liela interese un tika rasts

papildu finansējums. Attiecībā uz cilvēku ar invaliditātes nodarbinātību turpinās risinājumu meklēšana sadarbībā ar iesaistītajām pusēm. Mobilitātes programma tiek īstenota un pieprasījums liecina par aktualitāti. Saistībā ar senioru nodarbinātību, tiek meklēts finansējums senioru skolu veidošanai ar mērķi pilnveidot prasmes, lai seniori iekļautos nodarbinātībā.

V. Valainis pauž, ka diskusijas par funkciju nedublēšanos pieaugušo nodarbinātībā turpināsies tuvākajā Cilvēkkapitāla padomē. Jāturpina risināt aktuālos jautājumus, no kuriem daudzi būs tiešā Saeimas kompetencē, piemēram, Darba likuma grozījumi, arī slimības lapu ilguma jautājums. Zaļais koridors trešo valstu pilsoņu nodarbināšanā ir ieviests no šī gada maija, ir jāskatās, kā tas darbojas praktiski – process paredz noteiktas darbības, kuras jāveic, lai saņemtu atļauju nodarbināt, to skaitā, vispirms jāapzina iespējas vietējā tirgū, kā rezultātā apmēram 10 % gadījumos darbinieks tomēr tiek atrasts vietējā tirgū.

A. Bīte pauž piemēru darbinieku piesaistei, uzsverot, ka process ir pārāk garš un neefektīvs, tomēr ir jāturpina diskutēt par labāko modeli.

D. Melbārde informē, ka Izglītības un zinātnes ministrija šobrīd strādā ar jauniešiem, kas nav izglītības iestādēs un nav arī nodarbināti, šobrīd tiek īstenots projekts, rezultāti ir labi, īpaši Rīgā un Latgales reģionā, kur jautājums ir ļoti aktuāls. Attiecībā uz pieaugušo izglītības politikai ir jābūt vienoti koordinētai Izglītības un zinātnes ministrijā, tomēr īstenošana jānotiek tuvu cilvēkiem to darba vietās, kopienās. Jāveido sistēmas, kur cilvēki, definējot mācību vajadzības, var izglītību iegūt individuāli – tiek īstenota mācību kontu pieeja programmas "Stars" ietvaros. Iespējamās partnerības starp darba devējiem un izglītotajiem, lai nodrošinātu darba vidē balstītas mācības. Tāpat tiek īstenota prasmju fondu pieeja, kur aktuāla augstāka darba devēju iesaiste savu darbinieku apmācīšanā. Labklājības ministrija un Nodarbinātības valsts aģentūra vairāk ir specializējusies darba meklētāju konsultēšanā un iesaistīšanā darba vidē, savukārt Izglītības un zinātnes ministrijas atbildībā ir izglītības jautājumi, kam jārezultējas ar produktivitātes celšanu darba tirgū. Ir arī neatrisinātie jautājumi, piemēram, augstākās izglītības spēja elastīgi reaģēt uz darba tirgus mainīgajām vajadzībām – pieejamas gan akadēmiskās programmas, gan tā saucamās īsās programmas jeb modulārās programmas. Vislielākais darbs vēl ir veicams profesionālās izglītības pārveidei, kur nepieciešams jauns finansēšanas modelis.

I. Vanaga vērš uzmanību, ka pirmie izglītības soļi sākas pirmskolā, līdz ar to jāinvestē šajā posmā, ņemot vērā būtisko ietekmi uz cilvēka tālāko dzīvi. Karjeras izglītība jāsāk agrāk par 6. klasi. Aicina reāli izvērtēt vecāku atbildību izglītības iespēju nodrošināšanā bērniem, jo šobrīd lielākā atbildība ir izglītības iestādei. Lūdz turpināt "Programmu skolā" un atbalstīt izlīdzinošā gada ieviešanu no nākamā gada – jauniešiem ir jāapgūst kāds arods pēc mācību pārtraukšanas. Aicina politikas dokumentos iestrādāt elastdrošības principus (kas publicēti Labklājības ministrijas tīmekļvietnē), kā arī citu valstu pieredzi, piemēram, Singapūras, nodarbinātības pasākumu īstenošanā.

I. Lībiņa-Egnere informē, ka sadarbībā ar darba devējiem īstenotais risinājums uzturlīdzekļu nemaksātāju atgriešanai legālajā darba vidē ir izdevies. Pauž, ka Tieslietu ministrija labprāt sagatavotu starpposma atskaiti par situāciju saistībā ar uzturlīdzekļu nemaksātāju atgriešanos legālajā darba tirgū kādā no nākamajām NTSP sēdēm.

N. Bergs pauž, ka izglītība ir tā, kas iedod potenciālo darbaspēju, reizēm nepieciešams izdarīt mazas lietas, piemēram, nepieciešami tehniskās jaunrades pulciņi. Uzska, ka Ministru kabinets pirms gada lemtais, ka 20% no interešu izglītības finansējuma jānovirza tehniskajai jaunradei, tomēr dzīvē risinājums nav īstenots jēdzīgi. Tāpat attiecībā uz iecerētajiem eksāmeniem dabaszinību jomā, nav rasts skaidrs risinājums. Nepieciešams organizēt tikšanos (IZM un iesaistītās puses) par STEM eksāmenu satura attīstību un atbalstu tehniskās jaunrades pulciņiem.

A. Zeltnis nodala ilgtermiņa un īstermiņa risinājumus problēmu risināšanai – vietējiem uzņēmējiem jābūt iespējai strādāt un valstij ir jānodrošina ārvalstu investīciju iespējamība. Valstij, pašvaldībām ir jānodrošina atbilstošs darbaspēks, lai vispār investīcijas būtu iespējamās.

L. Mengēlsone pauž nevalstiskā sektora formulētās vajadzības cilvēkresursu attīstībai –

plānošanas dokumentos nepieciešams ietvert arī nevalstisko sektoru, kas var nodarbināt dažādām diskriminācijām pakļautās mērķa grupas, un brīvprātīgo darbu. Aicina valsts pusē vienmēr paskatīties, vai iecerētās darbības nevar darīt nevalstiskais sektors, un tikai tad, ja secina, ka nevar biedrības, darīt valsts pusē.

M. Pūķis vērš uzmanību uz cilvēkkapitāla pieejamību reģionos, kur ir atšķirīga situācija dažādos reģionos. Pastāv bažas par darbaspēka koncentrēšanos Rīgā. Kā iemesli minama darbaspēka nodokļu politika. Būtu nepieciešama aktīva valsts un pašvaldību uzņēmumu iesaistīšanos uzņēmumu veidošanā.

V. Keris pauž, ka nevar piekrist cilvēkresursu plānam, jo tā izstrādē nav ņemta vērā hierarhiskā plānošanas sistēma un tās ietvaros izstrādātajos dokumentos – Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā un Nacionālais attīstības plānā izvirzītie mērķi, kuri paredz atbilstošas veselības aprūpes nozīmību darbaspēka nodrošināšanā. Par situāciju tiek runāts arī Eiropas Komisijas ziņojumos par Latviju.

E. Siliņa uzsver, ka nedrīkst dublēt pieaugušo izglītības funkcijas starp Nodarbinātības valsts aģentūru un Valsts izglītības attīstības aģentūru un Nodarbinātības valsts aģentūrai jāklūst par servisa institūciju, kas strādā cilvēka labā. Rosina nākamajā Cilvēkkapitāla padomes sēdē turpināt diskutēt par minēto jautājumu.

E. Siliņa rosina uzdevumu virzīt diskusiju par imigrācijas regulējuma pilnveidi, kā arī imigrācijas stratēģijas izveidi. Norāda, ka trešo valstu pilsoņu integrācijā plašāk iesaistāma Sabiedrības integrācijas fondā izveidotā vienas pieturas aģentūra jaunpienācējiem.

V. Valainis norāda, ka Cilvēkkapitāla stratēģijai ir noteikts fokuss, tās izstrādē ir ņemti vērā citu nozaru politikas plānošanas dokumenti. Kā arī pauž, ka ir jāstrādā, lai jaunieši zinātu iespējas, kas tiem būs nākotnē – pētījums liecina, ka jaunieši neatpazīst pat zināmus uzņēmumus Latvijā. Pauž pateicību, ka Izglītības un zinātnes ministrija par minēto jautājumu domā.

D. Melbārde piedāvā sagatavot prezentāciju par STEM izglītību uz kādu no nākamajām NTSP sēdēm, kur darbības virzieni ir sagatavot pedagogus, kas varētu mācīt STEM priekšmetus, mācību līdzekļi un metodiskie materiāli, izglītības kvalitātes monitorings un intereses radīšana sabiedrībā par STEM priekšmetiem.

E. Siliņa rosina visiem resoriem identificēt darbības, kas var palīdzēt iesaistīt darba tirgū neaktīvās sabiedrības grupas (t.sk. personas ar invaliditāti), kā arī definēt katras mērķa grupas iesaistes darba tirgū apjoma mērķus. Aicina diskusijas turpināt Cilvēkkapitāla padomē.

Lēmums:

- 1) Atbalstīt Cilvēkkapitāla attīstības rīcības plāna 2025.-2027. gadam papildināšanu ar papildu pasākumiem - noteikt lielāku atbildību pašvaldībām iekļauties vienotā pedagoga atbalsta sistēmā, izstrādāt finansēšanas modeli jaunu un motivētu pedagoga piesaistei, vidējās profesionālās izglītības iestādēs prioritāri fokusēties uz darba tirgū pieprasītām profesijām, kā arī izveidot vienotu pārvaldības modeli darba tirgus vajadzību nodrošināšanai.
- 2) Ņemot vērā Cilvēkkapitāla padomē izveidoto kartējumu par iesaistīto pušu viedokļiem attiecībā uz dažādiem jautājumiem darba tiesību izmaiņu piedāvājumā un iespējām par tiem panākt vienošanos, virzīt Labklājības ministrijas sagatavoto grozījumu Darba likumā izskatīšanu Ministru kabinetā, lai tos nodotu izvērtēšanai un lēmuma pieņemšanai Saeimā. Vienlaikus informēt Saeimu par Cilvēkkapitāla attīstības padomes sēdē apspriesto un rosināt skatīt arī tos grozījumus, par kuriem vienošanās starp pusēm līdz šim nav panākta.

Ekonomikas ministrijas, arodbiedrību apvienības "Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība" prezentācijas un biedrības "Latvijas Darba devēju konfederācija" prezentācija un pozīcija pieejamas Ministru kabineta tīmekļvietnē -

<https://www.mk.gov.lv/lv/media/23489/download?attachment>
<https://www.mk.gov.lv/lv/media/23127/download?attachment>,

2. jautājums

Par pasākumiem valsts konkurētspējas veicināšanai

Ziņo: V. Valainis, J. Salmiņš, E. Baldzēns, A. Bite

Izsakās: U. Cērps, E. Siliņa, N. Bergs, R. Blese, G. Oškāja, I. Vanaga

J. Salmiņš iepazīstina ar kopējo situāciju - nesen sagatavots ziņojums par ekonomikas attīstību un jautājums skatīts arī Saeimā – iecerēti dažādi pasākumi konkurētspējas palielināšanai (prezentācija).

V. Valainis uzsver, ka galvenais mērķis ir kapitāla ieplūde Latvijas ekonomikā no dažādiem avotiem, kur jābūt maksimāli ātriem un ar spējām pielāgoties, mazināt birokrātisko slogu. Pauž, ka nepieciešama fokusēšanās uz rezultātu, kur labs piemērs ir Latvijas investīciju un attīstības aģentūras panāktais progress investīciju piesaistē.

U. Cērps informē par pārstāvētās organizācijas aktīvu sadarbību ar Ekonomikas ministriju. Pauž, ka nepieciešams saglabāt vienlīdzīgu vidi finanšu sektoram, kur nepieciešams turpināt diskusijas par solidaritātes nodokļa ietekmi nākamajos divos gados attiecībā uz kredītu pieejamību un cenu.

E. Baldzēns sniedz vērtējumu par situāciju no darba ņēmēju puses (prezentācija).

A. Bite sniedz vērtējumu par situāciju no darba devēju puses (prezentācija).

E. Baldzēns informē par panākto vienošanos par virsstundu apmaksu 50 %, tomēr diskusijas vēl turpināsies.

E. Siliņa vēlas akcentēt, ka ir jādomā risinājumi virsstundu situācijai, īpaši tajās profesijās, kur virsstundu apmaksa ir kļuvusi par otro algu, kas nebūtu normāli. Pauž, ka valsts pārvaldes iestādes šo iespēju piemēro un tā prasa būtisku finansējumu. Ierobežota budžeta apstākļos virsstundu apmaksas sistēmas izvērtēšana ir būtiska.

E. Baldzēns izmanto salīdzinājumus ar citām valstīm atlīdzības ziņā, tomēr pauž, ka ir vienošanās par kompromisu, kur 50% ir robeža, kuru arodbiedrība neļaus pārkāpt.

N. Bergs aicina investīciju piesaistes veicināšanai pārskatīt birokrātiskos procesus būvniecības procesā.

U. Cērps aicina nepazaudēt perspektīvu, kā cilvēki no ārpuses skatās uz Latviju. Rosina uzaicināt Latvijas Banku sagatavot pārskatu par 10 nozīmīgākajiem valstu konkurētspējas indeksiem un Latvijas vietu tajos.

R. Blese aicina protokolā atspoguļot to, ka NTSP pieņem zināšanai PINTSA lēmumus par cilvēkkapitāla stratēģijas izstrādes termiņiem un pilotprojekta īstenošanu darbaspēka pieprasījuma noteikšanai. Pauž cerību par jēgpilnu platformu darba tirgus direktīvas ieviešanai. Kā arī aicina drīzumā sākt diskusiju par pilotprojekta rezultātiem – lūdz Labklājības ministrijai sagatavot ziņojumu par 75 % vecāku pabalsta jautājumu strādājošajiem vecākiem, paužot, ka darba devēji atbalstītu par 100 % vecāku pabalsta apmēru. Kā arī aicina sniegt pārskatu par birokrātiskā sloga mazināšanu un vienmēr vērtēt jaunu tiesību aktu izstrādes nepieciešamību. Aicina stiprināt Konkurences padomi. Kā arī lūdz turpināt diskusijas par darba nespējas lapu sistēmas līdzsvarošanu.

G. Oškāja lūdz saprast Latvijas Brīvo arodbiedrību lomu darbinieku tiesību aizsardzībā, vienlaikus pauž, ka arodbiedrības izprot darba devēju viedokli – aicina sarunāties par risinājumiem, to skaitā uzņēmēju pusei būt empātiskākai.

I. Vanaga lūdz fiksēt elastdrošības principus cilvēkresursu politiku dokumentos.

Lēmums:

- 3) Ņemot vērā izskanējušos viedokļus, uzsākt plašāku diskusiju (tematiski atbilstošajās NTSP apakšpadomēs) par elastdrošības principu¹ un nodarbinātības stabilitātes ietveršanu cilvēkkapitāla attīstības dokumentos, stratēģijās.
- 4) Atbalstīt atbalsta skolēniem ar neiegūtu pamatizglītību jeb izlīdzinošā gada² ieviešanu no 2025. gada septembra, lai jaunieši tiktu iesaistīti darba tirgū.
- 5) 3) Pārskatīt un pilnveidot jauniešu, kas kādu iemeslu dēļ nemācās un nestrādā, atbalsta pasākumus, akcentējot karjeras izglītību, nodrošināt STEM skolas somas piedāvājumu t.sk., ietverot ar STEM saistītu aizsardzības jomu. Rosināt normatīvajos aktos nostiprināt vecāku atbildību, ka jaunietis ir izglītības sistēmā. 4) Attiecībā uz darbaspēka piesaistes sistēmas aktivizēšanu, sasaukt Cilvēkkapitāla padomi un tajā izdiskutēt konkrētus pasākumus, atbildīgos, noteikt reālus termiņus un sasniedzamo apjomu, cik no katras mērķa grupas ir vēlme iesaistīt darba grupā. Nodrošināt pakāpenisku diskusiju par dažādu sabiedrības grupu vajadzībām.
- 6) Organizēt sarunu par imigrācijas politiku darbaspēka tirgū ar iesaistītajām pusēm, panākot vienošanos par imigrācijas politikas principiem nākotnē.

Ekonomikas ministrijas, arodbiedrību apvienības "Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība" prezentācijas un biedrības "Latvijas Darba devēju konfederācija" prezentācija un pozīcija pieejamas Ministru kabineta tīmekļvietnē - <https://www.mk.gov.lv/lv/media/23492/download?attachment>, <https://www.mk.gov.lv/lv/media/23130/download?attachment>, <https://www.mk.gov.lv/lv/media/23136/download?attachment> un <https://www.mk.gov.lv/lv/media/23133/download?attachment>.

Sēdi slēdz: plkst. 12.10

Sēdes videoieraksts pieejams Ministru kabineta *Youtube* kontā:
<https://youtu.be/YM3vdlXOHfo?si=eNOUzf2y5YAuxqhr>.

Sēdi vadīja:

Biedrības "Latvijas Darba devēju konfederācija" prezidents,
darba devēju puses vadītājs

(paraksts*)

A. Bite

Sēdi protokolēja:

Valsts kancelejas Valsts pārvaldes politikas departamenta konsultante
sabiedrības līdzdalības jautājumos

(paraksts*)

Z. Legzdīņa-Joja

Saskaņojums:

¹ Plašāk par elastību un drošību jeb elastdrošību darba attiecībās Labklājības ministrijas tīmekļvietnē - <https://www.lm.gov.lv/lv/darba-attiecibas-un-socialais-dialogs-elastiba-un-drosiba-darba-attiecibas>

² Plašāk par pieeju Izglītības un zinātnes ministrijas prezentācijā https://www.lps.lv/uploads/docs_module/2025_02_24_4_IZM_Izlidzinatais_14022025%20-%20202.0%20LPS.pdf

(paraksts*)

E. Baldzēns
Arodbiedrību apvienības
"Latvijas Brīvo
arodbiedrību savienība"
priekšsēdētājs,
darba ņēmēju puses
vadītājs

(paraksts*)

E. Siliņa
Ministru prezidente,
Ministru kabineta puses
vadītāja

* Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu